

Pierwszy na świecie pomnik Michała Doliwo-Dobrowolskiego został odsłonięty w Szczecinie

W środowisku szczecińskich elektryków prace nad przywróceniem Polsce postaci Michała Doliwo-Dobrowolskiego – pioniera systemu trójfazowego trwają od blisko 25 lat.

W działania te aktywnie włączyli się zarówno pracownicy naukowo-dydaktyczni Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie (d. Politechniki Szczecińskiej), jak i działacze Oddziału Szczecińskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz reprezentanci innych środowisk elektryków w Polsce. Prace te koordynował Ogólnopolski Zespół ds. promocji osoby i dzieła Michała Doliwo-Dobrowolskiego pod kierownictwem Piotra Szymczaka.

W dniu 10 czerwca br. odbyły się uroczystości jubileuszowe 160-lecia urodzin Michała Doliwo-Dobrowolskiego. Organizatorami wydarzenia byli: Zarząd Główny i Oddział Szczeciński Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Program obchodów obejmował uroczyste odsłonięcie pomnika-ławki z Michałem Doliwo-Dobrowskim na skwerze Jego imienia oraz Międzynarodowe Sympozjum pt. „Życie i dzieło pioniera systemu trójfazowego – Michała Doliwo-Dobrowolskiego”, które odbyło się na Wydziale Elektrycznym Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie (ZUT).

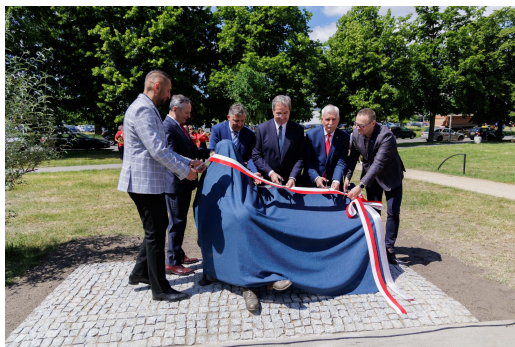
Odślonięcie pomnika-ławki z Michałem Doliwo-Dobrowskim

Uroczystość odsłonięcia pomnika odbyła się 10 czerwca 2022 r. na skwerze im. Michała Doliwo-Dobrowolskiego w pobliżu Wydziału Elektrycznego ZUT. Prowadziła ją Pani Joanna Osińska, która przywitała w imieniu organizatorów uczestników oraz podziękowała darczyńcom pomnika. Młodzieżowa Orkiestra Dęta Łobeskiego Domu Kultury zagrała hymn Polski. Następnie głos zabrali: Piotr Szymczak - prezes SEP, prof. Marian Molenda – twórca pomnika, Stanisław Lamczyk – senator RP, prof. Mariusz Malinowski – prorektor Politechniki Warszawskiej, prof. Krzysztof Pietruszewicz – prorektor Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, prof. Krzysztof Okarma – dziekan Wydziału Elektrycznego ZUT, Renata Łażewska – przewodnicząca Rady Miasta Szczecin oraz Tomasz Pieńkowski – prezes Oddziału Szczecińskiego SEP.

Fot. 1. Wystąpienie Piotra Szymczaka – prezesa SEP podczas uroczystości odsłonięcia pomnika (Fot. R. Stachnik)

Kulminacyjnym momentem było odsłonięcie pomnika i przecięcie wstęgi przez: Stanisława Lamczyka – senatora RP, Lecha Żaka – wiceprezesa ENEA S.A. , Sylwestra Chruszcza – dyrektora Oddziału Zespołu Elektrowni Dolna Odra PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., Krzysztofa Pietrusewicza - prorektora ZUT, Piotra Szymczaka – prezesa SEP i Tomasza Pieńkowskiego – prezesa Oddziału Szczecińskiego SEP.

Fot. 2. Przecięcie wstęgi (Fot. R. Stachnik)

Fot.3. Przy odsłoniętym pomniku stoją od lewej: Lech Żak wiceprezes Zarządu Enei, Tomasz Pieńkowski - prezes Oddziału Szczecińskiego SEP, Sylwester Chruszcz, dyrektor Oddziału Zespołu Elektrowni Dolna Odra PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A, Stanisław Lamczyk, senator RP, Piotr Szymczak, prezes SEP i prof. Krzysztof Pietrusewicz, prorektor ZUT (Fot. R. Stachnik)

W dalszej części odbyło się złożenie kwiatów pod obeliskiem z pamiątkową tablicą i pomnikiem. Goście i uczestnicy przed opuszczeniem skweru wykonali pamiątkowe zdjęcia przy pomniku Michała Doliwo-Dobrowolskiego.

Fot. 4. W imieniu środowiska akademickiego kwiaty pod obeliskiem złożyli: prof. Krzysztof Okarma (pierwszy z prawej) oraz prof. Jerzy Pejaś (Fot. R. Stachnik)

Fot. 5. Pamiątkowe zdjęcie z Michałem Doliwo-Dobrowolskim. Od lewej: Piotr Szymczak – prezes SEP, prof. Mariusz Malinowski – prorektor ds. nauki Politechniki Warszawskiej (Fot. R. Stachnik)

W drugiej części obchodów związanych z postacią pioniera prądu trójfazowego odbyło się **Międzynarodowe Sympozjum pt. „Życie i dzieło pioniera systemu trójfazowego – Michała Doliwo-Dobrowolskiego”**. Po inauguracji w **sesji I**, którą prowadzili prof. Mariusz Malinowski i prof. Mieczysław Ronkowski, wygłoszono 3 referaty:

- 💡 „Inicjatywa Kamienia Milowego IEEE dla Michała Doliwo-Dobrowolskiego” - prof. Adam Dąbrowski (przewodniczący Polskiej Sekcji IEEE),
- 💡 „Życie i twórczość Michała Doliwo-Dobrowolskiego w kontekście geopolitycznym i historycznym” - Marcus B. Jaeger (Niemcy, VDE, EUREL),
- 💡 „Naukowe inspiracje Michała Doliwo-Dobrowolskiego w tworzeniu trójfazowego systemu mocy” - Kathy Joseph (USA, fizyk, popularyzator historii nauki i techniki).

W sesji II, którą prowadzili prof. Ryszard Pałka i prof. Mariusz Malinowski wygłoszono 5 referatów:

- 💡 „Dzisiejszy trójfazowy silnik indukcyjny – tytan gospodarczy i transportu w ogólnej odświeżeniu LIM” - prof. Konrad Woronowicz (Polska/Kanada),
- 💡 „Pochodzenie Michała Doliwo-Dobrowolskiego”, autorstwa Piotra Szymczaka, Joachima Arciszewskiego i Ryszarda Łukaszuka - przedstawił J. Arciszewski,
- 💡 „Organizacja wyjazdów studyjnych elektryków „Śladami Michała Doliwo- Dobrowolskiego” - Ryszard Kotla,
- 💡 „Trzy przykłady początków techniki prądu przemiennego trójfazowego na ziemiach polskich do końca XIX w.”, autorstwa Jerzego Hickiewicza i Piotra Rataja - przedstawił P. Rataj,
- 💡 „Innowacyjne rozwiązania Michała Doliwo-Dobrowolskiego inspiracją dla polskiej transformacji energetycznej do elektroprosumeryzmu” – prof. Jan Popczyk (Politechnika Śląska).

Fot. 6 Wystąpienie Marcusa B. Jaegera podczas uroczystości w Szczecinie (Niemcy, VDE, EUREL), (Fot. R. Stachnik)

Fot. 7 Prof. Konrad Woronowicz z wykładem nt. trójfazowego silnika indukcyjnego... (Fot. R. Stachnik)

Na wniosek prezesa SEP uczestnicy sympozjum jednogłośnie powołali zespół ds. opracowania wniosków końcowych z sympozjum w składzie: Krzysztof Amborski – przewodniczący, Marcin Wardach – wiceprzewodniczący i Ryszard Łukaszuk – sekretarz.

Na zakończenie uroczystości jubileuszowych uczestnicy wydarzenia wzięli udział w koncercie w Filharmonii Szczecińskiej im. M. Karłowicza oraz w spotkaniu koleżeńskim w hotelu Focus.

Przygotowali: Piotr Szymczak, Aleksandra Mazurkiewicz

Skrócony biogram Michała Doliwo-Dobrowolskiego

Michał Doliwo-Dobrowolski urodził się 2 stycznia 1862 roku. Elektrotechnik, uczonek i wynalazca - pionier systemu prądu trójfazowego. Był synem Józefa, pochodzącego ze szlacheckiej rodziny polskiego pochodzenia, herbu Doliwa i Olgi Michajłownej z domu Ewreinow, również o polskim pochodzeniu. Po ukończeniu w 1878 r. szkoły realnej w Odessie podjął studia na Wydziale Chemii w Polytechnische Schule w Rydze. Z uczelni tej w 1881 r. został - wraz z wszystkimi studiującymi tam Polakami - relegowany, w ramach represji po zamachu I. Hryniewieckiego na cara Aleksandra II. Nie mogąc dostać się na żadną uczelnię w Rosji, udał się do Niemiec, by podjąć studia w Technische Hochschule w Darmstadt, początkowo na Wydziale Mechanicznym, potem - na nowo utworzonym przez E. Kittlera - Elektrotechnicznym.

Wkrótce dał się poznać jako wybitnie uzdolniony wynalazca, którego projekty znalazły praktyczne zastosowanie, jak chociażby elektryczny dzwonek do drzwi (1882). W 1889 r. skonstruował pierwszy na świecie prosty w obsłudze, tani w produkcji i eksploatacji trójfazowy, klatkowy silnik

indukcyjny. Ten asynchroniczny silnik z wirnikiem klatkowym, pracujący w systemie prądu przemiennego trójfazowego, zapoczątkował trwającą do dziś epokę prądu przemiennego.

W latach 1894-95 M. Doliwo-Dobrowolski prowadził studia nad generatorami dużej mocy dla hydroelektrowni. Rezultatem tych prac były założenia techniczne pierwszej na świecie trójfazowej hydroelektrowni na Renie - w Rheinfelden. W 1897 r. współpracował też przy projektowaniu ciepłych elektrowni trójfazowych w Zabrze i Chorzowie.

W 1908 r. objął stanowisko dyrektora berlińskiej fabryki aparatury elektrycznej koncernu Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft, a następnie do końca życia zajmował stanowisko doradcy technicznego tego koncernu.

Zmarł 15 listopada 1919, w szpitalu w wyniku długotrwałej choroby serca, na którą cierpiał od dzieciństwa. Był człowiekiem pogodnym, o wielkiej kulturze osobistej, imponującym znajomością literatury i sztuki.

Przygotował: Piotr Szymczak

Przygotowano na podstawie Słownika polskich i związanych z Polską odkrywców, wynalazców oraz pionierów nauk matematyczno-przyrodniczych i techniki pt. „Polski wkład w przyrodznawstwo i technikę” pod red. nauk. prof. Bolesława Orłowskiego, Warszawa 2015, tom I, ss. 337-340.

Słowo o autorze pomnika

Autorem pomnika-ławki z Michałem Doliwo-Dobrowolskim jest prof. Marian Molenda z Uniwersytetu Opolskiego. Brał On udział w licznych wystawach indywidualnych i zbiorowych w kraju i poza granicami, w tym m.in. w: Niemczech, Czechach, USA, Francji, Rosji, na Węgrzech oraz w Chinach. M. Molenda jest także autorem pomnika prof. Mieczysława Pożaryskiego – wieloletniego dziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej i pierwszego prezesa Stowarzyszenia Elektryków Polskich, który został odsłonięty z okazji 100-lecia SEP w 2019 r. na dziedzińcu PW. Prowadzi pracownię rzeźby w Instytucie Sztuki Uniwersytetu Opolskiego na stanowisku profesora zwyczajnego.

Dzień przed odsłonięciem pomnika w Galerii ZPAF na Wydziale Elektrycznym ZUT w Szczecinie otworzono wystawę z zakresu rysunku i rzeźby, pt. „Na styku...” autorstwa Profesora M. Molendy. Tytuł ekspozycji, jak podkreślają organizatorzy, łączy świat elektryków i artystów.

Inicjatywę budowy pomnika-ławki wsparli

Fundacja ENEA

Fundacja PGE

ENSO - Orłowski, Szymczak Spółka Jawna

Bank Ochrony Środowiska S.A.

Grupa Energetyczna Eugeniusz Brzostek

Energo - Complex Sp. z o.o.

MIKRONIKA Sp. z o.o.

Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej

Polski Komitet Wielkich Sieci Elektrycznych

ENAP S.A.

Trafo – Technika Sp. z o.o.

Elporem i Elpoautomatyka Sp. z o.o.

Zakład Produkcji Automatyki Sieciowej S.A.

Paweł Mytnik

oraz Oddziały SEP: Bielsko-Bialski, Bydgoski, Częstochowski, Elbląski, Gdańsk, Gliwicki, Gorzowski, Kaliski, Koszaliński, Krakowski, Krośnieński, Lubelski, Olsztyński, Opolski, Piłski, Poznański, Radomski, Szczeciński, Tarnobrzski, Wałbrzyski, Zamojski.

BOŚ – bank pełen zielonej energii!

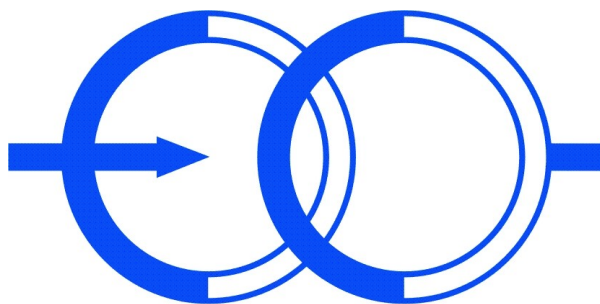
Od ponad 30 lat misją BOŚ jest edukacja i wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska. Nieustannie opracowuje zielone oferty finansowe i systematycznie rozwija ekologiczny portfel produktów, żeby wspierać zieloną transformację. Priorytetem BOŚ jest eksperckie doradztwo, które pozwala klientom na osiągnięcie oczekiwanych rezultatów. Wymagania w zakresie ochrony środowiska stawia zarówno partnerom biznesowym, jak również sobie – jako odpowiedzialnej organizacji. Każde podejmowane działanie postrzega jako inwestycję w przyszłość. Kluczowe projekty społeczne realizuje poprzez programy Fundacji BOŚ. Jednocześnie wdraża inicjatywy skierowane do swoich pracowników, tworząc w ten sposób miejsce pracy, gdzie łączą się zaangażowanie, profesjonalizm i szacunek.

Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej (PTPiREE) zostało założone 29 sierpnia 1990 r. PTPiREE jest stowarzyszeniem branżowym zrzeszającym operatorów elektroenergetycznych systemów dystrybucyjnych i systemu przesyłowego oraz pracowników branży energetycznej. Działa na rzecz wdrażania nowych rozwiązań w energetyce, dąży do poprawy efektywności działania infrastruktury sieciowej, jakości usług i obsługi klientów. W ramach tej działalności PTPiREE m.in.:

- 💡 inicjuje i wspiera zmiany zachodzące w sektorze, promuje wdrażanie nowych technologii w elektroenergetyce,
- 💡 przygotowuje analizy ekonomiczne, prawne i techniczne z zakresu elektroenergetyki,
- 💡 prowadzi działalność normalizacyjną, typizacyjną, doradczą, wydawniczą i edukacyjną,
- 💡 przygotowuje wnioski o dotacje unijne na projekty energetyczne,

 organizuje specjalistyczne szkolenia, seminaria i konferencje.

ENERGO-COMPLEX

Obszar działania związany jest z szeroko pojętą eksploatacją transformatorów elektroenergetycznych i urządzeń stacyjnych wysokiego napięcia. Firma rozpoczęła swoją działalność w 1998 roku od produkcji podzespołów do podobciążeniowych przełączników zaczepów. Wraz z dynamicznym rozwojem firmy zwiększył się również jej zakres działania, który w chwili obecnej obejmuje kilka obszarów: pomiary, diagnostykę i serwis transformatorów, przeglądy i konserwacje urządzeń stacyjnych wysokiego napięcia w izolacji gazowej i olejowej oraz usługi konsultingowe.

Poza działalnością produkcyjną – usługową firma Energo – Complex współpracuje z kilkoma polskimi ośrodkami naukowymi realizując wspólnie projekty badawczo – rozwojowe. Organizuje również cykliczne konferencje „Transformatory w eksploatacji” i „Łączniki w Eksploatacji”, a także szereg seminariów i szkoleń. Współpraca z ośrodkami naukowymi zaowocowała wydaniem kilku książek a także licznych artykułów opublikowanych w czasopiśmie naukowo – technicznych.

MIKRONIKA Sp. z o.o. to wiodący dostawca systemów dla automatyki przemysłowej oraz producent oprogramowania dla instytucji. Nad modułowymi rozwiązaniami dopasowanymi do potrzeb naszych Klientów pracują zespoły wykwalifikowanych i doświadczonych ekspertów. Dysponujemy własną bazą sprzętową i zapleczem produkcyjnym.

Działamy na rynku od 1983 roku. Mamy na swoim koncie liczne kontrakty krajowe i zagraniczne oraz nagrody przyznawane na targach i wystawach. Z dbałości o jakość swoich produktów wprowadziliśmy odpowiednie systemy zarządzania i spełniamy wymagania norm:

- PN-EN ISO 9001 – system zarządzania jakością
- PN-EN ISO 14001 – system zarządzania środowiskowego
- PN-ISO 45001 – system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
- PN-ISO/IEC 27001 – system zarządzania bezpieczeństwem informacji

Naszym Klientom oferujemy nowe technologie oparte o wiedzę i doświadczenie. Jesteśmy specjalistami w zakresie:

- 💡 projektowania systemów sterowania i nadzoru
- 💡 konstruowania i produkcji sterowników obiektowych i komunikacyjnych
- 💡 integrowania urządzeń różnych producentów
- 💡 realizacji zadań prototypowych i nietypowych
- 💡 zachowania norm odporności środowiskowej i kompatybilności elektromagnetycznej

Trafo – Technika Sp. z o.o.

Jest specjalistyczną firmą inżynierską działającą w szeroko pojętej dziedzinie inżynierii transformatorowej. Kilkudziesięcioletnie doświadczenie ekspertów Trafo - Techniki gwarantuje świadczenie usług na najwyższym poziomie. Firma specjalizuje się w nadzorach nad produkcją transformatorów mocy, ekspertyzach, opiniach technicznych, diagnostyce, pomiarach oraz szeroko pojętym doradztwem technicznym. Współpracuje ze wszystkimi spółkami dystrybucyjnymi w kraju oraz największymi firmami wykonawczymi.

Spółka ENSO funkcjonując na rynku energetyki szczecińskiej od ponad 15 lat ściśle współpracuje z lokalnymi firmami starając się dostosować do ich bieżących potrzeb. Od obsługi farm wiatrowych, poprzez automatyzację systemów energetycznych do linii kablowych 15kV i 0,4kV zasilających najmniejszych odbiorców indywidualnych. Inżynierska wiedza właścicieli, absolwentów Wydziału Elektrycznego Politechniki Szczecińskiej, pozwoliła na

kreowanie nowego wizerunku firm energetycznych. Firma powstała w 1989 roku jako Zakład Instalatorstwa Elektro-Energetycznego Eugeniusz Brzostek. Od początku istnienia przyjęto specjalizację w zakresie linii kablowych i napowietrznych elektroenergetycznych niskiego i średniego napięcia oraz oświetlenia ulicznego. Działając na polskim rynku elektroenergetycznym 33 lat, zdobyliśmy doświadczenie i uprawnienia, które dają nam możliwość zapewnienia naszym klientom kompleksowej obsługi w zakresie realizacji inwestycji elektroenergetycznej- od projektu do wykonawstwa.

Obecnie firma nazywa się Grupa Energetyczna Eugeniusz Brzostek. Realizuje prace dla polskich operatorów sieci elektroenergetycznej: Enea i Energa i klientów instytucjonalnych oraz dla firm budowlanych.